

Ewangelikalna Wyższa Szkoła Teologiczna

**Wytyczne i rady dla piszących
prace zaliczeniowe i pracę dyplomową
lub pisemne opracowanie prezentacji
dyplomowej z teologii
w Ewangelikalnej Wyższej Szkole Teologicznej we Wrocławiu**

Wrocław 2025

Spis treści

1. MOTYWACJA. PO CO PISAĆ PRACE ZALICZENIOWE I PRACĘ DYPLOMOWĄ LUB PISEMNE OPRACOWANIE PREZENTACJI DYPLOMOWEJ Z TEOLOGII?	3
2. WYBÓR TEMATU PRACY, WYBÓR PROMOTORA PRACY DYPLOMOWEJ LUB OPIEKUNA PREZENTACJI DYPLOMOWEJ	4
3. STRUKTURA PRACY	5
3.1. Struktura pracy zaliczeniowej	5
3.2. Struktura pracy dyplomowej	5
3.3. Struktura pisemnego opracowania prezentacji dyplomowej	7
4. KORZYSTANIE ZE ŹRÓDEŁ	9
4.1. Sztuczna inteligencja (AI)	10
5. WYMOGI FORMALNE I REDAKCYJNE	11
5.1. Język pracy	11
5.2. Strona tytułowa pracy	11
5.3. Spis treści	12
5.4. Odnośniki bibliograficzne, bibliografia	12
5.5. Przypisy dolne	18
5.6. Opis tabel, ilustracji	18
5.7. Słowa kluczowe	19
5.8. Inne wymagania formalne i redakcyjne	19
6. BIBLIOGRAFIA	21
ZAŁĄCZNIK 1. STRONA TYTUŁOWA PRACY ZALICZENIOWEJ	22
ZAŁĄCZNIK 2. STRONA TYTUŁOWA PRACY DYPLOMOWEJ	23
ZAŁĄCZNIK 3. STRONA TYTUŁOWA PISEMNEGO OPRACOWANIA PREZENTACJI DYPLOMOWEJ	24
ZAŁĄCZNIK 4. SPIS TREŚCI	25
ZAŁĄCZNIK 5. OPIS TABEL I ILUSTRACJI	26

1. Motywacja. Po co pisać prace zaliczeniowe i pracę dyplomową lub pisemne opracowanie prezentacji dyplomowej z teologii?

Pisanie prac zaliczeniowych, ważne samo w sobie, jest też przygotowaniem do napisania obszerniejszej i poważniejszej pracy dyplomowej lub pisemnego opracowania prezentacji dyplomowej. Zarówno prace zaliczeniowe, jak i praca lub prezentacja dyplomowa są narzędziami weryfikującymi realizację przez studenta efektów uczenia się przewidzianych programem studiów. Wśród tych efektów są m.in. znajomość zasad publikacji tekstu teologicznego oraz rozumienie podstawowych pojęć i zasad prawa autorskiego, umiejętności wyszukiwania, analizy, oceny, selekcjonowania i wykorzystywania informacji z wszelakich źródeł, w tym elektronicznych, poprawnego stosowania poznanej terminologii teologicznej, formułowania w piśmie problemów teologicznych, stawiania tez oraz artykułowania własnych poglądów, prowadzenia dialogu światopoglądowego i ekumenicznego (Ewangelikalna Wyższa Szkoła Teologiczna 2021, 4-5). Wiedza i umiejętności zdobyte podczas przygotowywania prac zaliczeniowych i pracy lub prezentacji dyplomowej będą przydatne po ukończeniu studiów w ramach różnych form działalności ewangelizacyjnej, pastoralnej, charytatywnej i społecznej. W końcu, na najogólniejszym poziomie, wiedza i umiejętności te będą ważną częścią osobistych zasobów absolwenta, sprzyjających osiągnięciu przez niego sukcesu w różnych sferach życia (Peterson 2021, 1-2).

2. Wybór tematu pracy, wybór promotora pracy dyplomowej lub opiekuna prezentacji dyplomowej

Zasadniczo temat pracy – tak pracy zaliczeniowej, jak i pracy lub prezentacji dyplomowej – powinna stanowić kwestia na tyle dla studenta ważna i interesująca, aby gotów był poświęcić na pisemne jej opracowanie kilkadziesiąt czy – w przypadku pracy lub prezentacji dyplomowej – nawet kilkaset godzin.

W przypadku prac zaliczeniowych prowadzący poszczególne zajęcia zwykle określają – bardziej lub mniej szczegółowo – swoje wymagania odnośnie do tematu pracy, poczynając od sformułowania jednego i tego samego tematu dla wszystkich studentów, poprzez podanie kilku tematów do wyboru, po ogólne określenie problematyki pracy, przy jednoczesnym pozostawieniu szczegółowego określenia tematu każdemu studentowi z osobna. Nawet jednak wtedy, gdy temat pracy jest określony przez prowadzącego zajęcia, student może i powinien temat ten zinterpretować w taki sposób, aby wydobyć z niego możliwie jak najwięcej ważnych i interesujących dla siebie treści.

W przypadku wyboru tematu pracy lub prezentacji dyplomowej student dysponuje zwykle większą swobodą, tzn. może temat ten w większym stopniu określić po linii swoich własnych preferencji i zainteresowań. Istotnym ograniczeniem będzie tu konieczność znalezienia promotora pracy lub opiekuna prezentacji dyplomowej, który zgodzi się wspomóc studenta w przygotowaniu pracy lub prezentacji dyplomowej na dany temat. Oznacza to, że ostateczne określenie tematu będzie zwykle wypadkową preferencji i zainteresowań samego studenta oraz preferencji (kompetencji) i zainteresowań promotora lub opiekuna. Ogólną wytyczną dotyczącą tematu pracy lub prezentacji dyplomowej na kierunku teologia o profilu praktycznym jest także to, że temat ten powinien obejmować praktyczny wymiar (zastosowanie, aplikację) rozważanej w pracy kwestii.

3. Struktura pracy

3.1. Struktura pracy zaliczeniowej

W każdej pracy zaliczeniowej powinny znaleźć się:

- a) strona tytułowa (zob. 5.2. Strona tytułowa pracy),
- b) wstęp,
- c) tekst główny,
- d) zakończenie,
- e) bibliografia (zob. **5.4. Odnośniki bibliograficzne, bibliografia**).

W przypadku pracy zaliczeniowej poszczególne części mogą być wydzielone jedynie akapitami. Dopuszczalne jest też (zwłaszcza w obszerniejszych pracach zaliczeniowych) stosowanie tytułów (nagłówków) oddzielających poszczególne części pracy. Dodatkowo w obszernych (powyżej 15 stron) pracach zaliczeniowych powinien znaleźć się spis treści (zob. **5.3. Spis treści**).

Dodatkowe, bardziej szczegółowe wskazówki odnośnie do struktury pracy zaliczeniowej każdorazowo będzie formułował prowadzący zajęcia, który zleca napisanie danej pracy, odpowiednio do specyfiki prowadzonego przez siebie przedmiotu.

Ponadto każda praca zaliczeniowa powinna spełniać inne wymogi formalne i redakcyjne (m.in. język, czcionka, interlinia, wcięcie, objętość pracy) określone w punkcie 5. niniejszego opracowania oraz zawarte w Kodeksie Etycznym korzystania z AI w Ewangelikalnej Wyższej Szkole Teologicznej.

3.2. Struktura pracy dyplomowej

W każdej pracy dyplomowej powinny znaleźć się:

- a) strona tytułowa (zob. 5.2. Strona tytułowa pracy),
- b) wstęp,
- c) tekst główny,
- d) zakończenie,
- e) bibliografia, obejmująca minimum 15 pozycji (zob. **5.4. Odnośniki bibliograficzne, bibliografia**).

Dodatkowo w każdej pracy dyplomowej powinien znaleźć się spis treści (zob. 5.3. Spis treści). Na końcu pracy dyplomowej należy umieścić słowa kluczowe (zob. **5.7. Słowa kluczowe**).

Na końcu pracy dyplomowej mogą zostać umieszczone aneksy lub załączniki. Do tych części uzupełniających mogą wchodzić wszelkie treści, których nie chcemy umieszczać

bezpośrednio w części głównej. Powodem przeniesienia ich poza tekst główny mogą być choćby względy estetyczne, motywowane pragnieniem utrzymania jednolitego tekstu pracy i niechęcią do rozbijania go materiałem pomocniczym czy ilustracyjnym. W przypadku prac powstających w EWST najbardziej prawdopodobne jest, że znajdą się tu aneksy z materiałami z badań nad daną grupą lub zjawiskiem społecznym, badanymi z perspektywy teologicznej (np. arkusze ankiet). W załącznikach mogą też zostać umieszczone wszelkie tabele, ilustracje i schematy (zob. **5.6. Opis tabel, ilustracji oraz Załącznik 5.**).

W przypadku pracy dyplomowej poszczególne części pracy powinny być opatrzone tytułami (nagłówkami). W pracy dyplomowej każda z części pracy (spis treści, wstęp, każdy z rozdziałów, zakończenie, bibliografia, ewentualne aneksy lub załączniki) zawsze zaczyna się od nowej strony.

Praca powinna być uporządkowana pod względem logicznym. We wstępie powinny znaleźć się następujące informacje: a) uzasadnienie wyboru tematu oraz wyraźnie sformułowany cel pracy (np. wyraźnie sformułowana teza lub hipoteza – uzasadnienie tezy lub rozważenie i rozstrzygnięcie hipotezy będzie stanowiło cel pracy), b) przedstawienie zakresu i przedmiotu pracy, c) charakterystyka aktualnego stanu badań, d) przedstawienie źródeł, na podstawie których praca została napisana, e) określenie metody, którą zastosowano przy pisaniu pracy, f) krótka charakterystyka poszczególnych rozdziałów. Informacje c), d), e) mogą być też wyodrębnione w osobny, pierwszy, metodologiczny rozdział. Ze względu na zawarte w nim informacje, ostateczna wersja wstępu zwykle redagowana jest po napisaniu całej pracy. Część zasadnicza pracy powinna posiadać wyraźną strukturę logiczną (w przypadku pracy dyplomowej – podział na rozdziały i podrozdziały, a w ramach rozdziałów i podrozdziałów na akapity), wyznaczoną np. przez kolejne argumenty i kontrargumenty dotyczące przyjętej we wstępie tezy (hipotezy). Na końcu każdego rozdziału powinno znaleźć się podsumowanie. W zakończeniu pracy powinno się znaleźć podsumowanie osiągniętych rezultatów (potwierdzenie tezy, przyjęcie lub odrzucenie hipotezy, zebranie wniosków z poszczególnych rozdziałów).

Praca dyplomowa zazwyczaj składa się z trzech-czterech rozdziałów, które powinny być zbliżone pod względem objętości. W przypadku podziału rozdziałów na podrozdziały, liczba podrozdziałów w każdym rozdziale powinna być podobna. Również wstęp, rozdział metodologiczny i zakończenie powinny mieć zbliżoną objętość, przy czym można przyjąć, że łączna objętość tych części powinna wynosić 1/4 objętości całej pracy.

Ponadto każda praca dyplomowa powinna spełniać inne wymogi formalne i redakcyjne (m.in. język, czcionka, interlinia, wcięcie, objętość pracy) określone w punkcie 5. niniejszego

opracowania oraz zawarte w Kodeksie Etycznym Korzystania z AI w Ewangelikalnej Wyższej Szkole Teologicznej.

3.3. Struktura pisemnego opracowania prezentacji dyplomowej

Pisemne opracowanie prezentacji dyplomowej stanowi podstawę ocenianej podczas egzaminu dyplomowego ustnej wypowiedzi dyplomanta. Podczas prezentacji dyplomowej, trwającej 15 minut, dyplomant przedstawia wybrane zagadnienie teologiczne w formie swobodnej wypowiedzi, bez posilgowania się materiałami pisemnymi (Ewangelikalna Wyższa Szkoła Teologiczna 2019, § 24, pkt. 1; § 28, pkt. 4).

W każdym pisemnym opracowaniu prezentacji dyplomowej powinny znaleźć się:

- a) strona tytułowa (zob. 5.2. Strona tytułowa pracy),
- b) wstęp,
- c) tekst główny,
- d) zakończenie,
- e) bibliografia, obejmująca minimum 10 pozycji (zob. **5.4. Odnośniki bibliograficzne, bibliografia**).

W przypadku pisemnego opracowania prezentacji dyplomowej poszczególne części mogą być wydzielone jedynie akapitami, ale mogą być też opatrzone tytułami (nagłówkami).

Na końcu pisemnego opracowania prezentacji dyplomowej mogą zostać umieszczone aneksy lub załączniki. Do tych części uzupełniających mogą wchodzić wszelkie treści, których nie chcemy umieszczać bezpośrednio w części głównej. W przypadku prezentacji dyplomowych powstających w EWST najbardziej prawdopodobne jest, że znajdą się tu aneksy z materiałami z badań nad daną grupą lub zjawiskiem społecznym, badanymi z perspektywy teologicznej (np. arkusze ankiet). W załącznikach mogą też zostać umieszczone wszelkie tabele, ilustracje i schematy (zob. **5.6. Opis tabel, ilustracji oraz Załącznik 5**).

Prezentacja dyplomowa, jak i jej pisemne opracowanie powinny być uporządkowane pod względem logicznym. We wstępie powinny znaleźć się: a) wstępne przedstawienie problemu czy pytania, które zostaną podjęte w prezentacji, b) wyraźnie sformułowana główna teza, stanowiąca odpowiedź na przedstawione wcześniej pytanie lub problem. Część zasadnicza (tekst główny) prezentacji powinna posiadać wyraźną strukturę logiczną, wyznaczoną przez kolejne argumenty/przykłady uzasadniające/ilustrujące sformułowaną wcześniej główną tezę. W zakończeniu powinno się znaleźć krótkie podsumowanie, odsyłające do innych źródeł, gdzie można pogłębić dany temat. W przypadku, gdy temat prezentacji dyplomowej ma charakter

bardziej teoretyczny, w zakończeniu powinno się też wskazać możliwość praktycznego zastosowania (aplikacji) osiągniętych rezultatów.

Ponadto każde pisemne opracowanie prezentacji dyplomowej powinno spełniać inne wymogi formalne i redakcyjne (m.in. język, czcionka, interlinia, wcięcie, objętość pracy) określone w punkcie 5. niniejszego opracowania oraz zawarte w Kodeksie Etycznym Korzystania z AI w Ewangelikalnej Wyższej Szkole Teologicznej.

4. Korzystanie ze źródeł

Zarówno prace zaliczeniowe, jak i praca dyplomowa lub pisemne opracowanie prezentacji dyplomowej powinny być napisane z wykorzystaniem źródeł, przede wszystkim źródeł piśmienniczych (głównie – publikacji), ale i – w razie potrzeby – źródeł niepiśmienniczych (graficznych, multimedialnych itp.). Dozwolone jest korzystanie z pomocy sztucznej inteligencji na zasadach określonych w Kodeksie Etycznym Korzystania z AI w Ewangelikalnej Wyższej Szkole Teologicznej. Korzystanie ze źródeł jest konieczne, aby wykroczyć poza poziom poznania (myślenia) potocznego oraz czysto subiektywną perspektywę, a także w celu uzasadnienia formułowanych tez poprzez powołanie się na autorytet uznanych w danej dziedzinie ekspertów. Jednocześnie korzystania ze źródeł przy pisaniu pracy lub przygotowywaniu prezentacji dyplomowej nie powinno się nadużywać. W szczególności cytowanie prac innych autorów dozwolone jest tylko o tyle, o ile jest to niezbędne do wyjaśnienia jakiegoś problemu, uzasadnienia jakiejś tezy, prowadzenia polemiki itp. Ani praca zaliczeniowa, ani praca lub prezentacja dyplomowa nie mogą być jedynie zestawieniem fragmentów (przyciętych dosłownie czy sparafrazowanych) prac innych autorów – cytaty czy parafrazy powinny pełnić jedynie rolę pomocniczą i nie mogą zastępować własnej myśli autora pracy lub prezentacji dyplomowej ani prowadzonego przezeń wywodu.

Każde wykorzystanie jakiegoś źródła – czy to w formie dosłownego cytatu, czy też w formie zaczerpnięcia inspiracji dla treści wyrażonych przez autora pracy zaliczeniowej, pracy dyplomowej lub pisemnego opracowania prezentacji dyplomowej własnymi słowami – powinno być odpowiednio oznaczone i udokumentowane. Szczegółowe wskazówki w tym zakresie podano niżej (zob. **5.4. Odnosińniki bibliograficzne, bibliografia**)

Korzystanie ze źródeł bez właściwego oznaczenia ich i udokumentowania naraża autora pracy zaliczeniowej lub pracy albo prezentacji dyplomowej na zarzut popełnienia plagiatu, czyli przestępstwa polegającego na przypisaniu sobie autorstwa utworu stworzonego przez kogoś innego (Siewicz *et al.* 2014, 25-29). Dotyczy to również przypadków opisanych w Kodeksie Etycznym Korzystania z AI Ewangelikalnej Wyższej Szkoły Teologicznej. Za plagiatawanie grozi odpowiedzialność cywilna, ale też odpowiedzialność karna, dyscyplinarna i odpowiedzialność na gruncie prawa administracyjnego (Czerwiński 2013, 5-19).

Wszystkie prace dyplomowe obligatoryjnie sprawdzane są w ogólnopolskim Jednolitym Systemie Antyplagiatowym.

4.1. Sztuczna inteligencja (AI)

Sztuczna inteligencja (AI) odgrywa istotną rolę w procesach edukacyjnych i badawczych. Odpowiedzialne i etyczne korzystanie z AI ma zasadnicze znaczenie dla zachowania rzetelności akademickiej i wysokiej jakości kształcenia. AI może wspierać proces twórczy, lecz nie powinna zastępować samodzielnego myślenia, analizy ani interpretacji. Korzystanie z zasobów sztucznej inteligencji jest dozwolone wyłącznie na zasadach określonych w Kodeksie Etycznym Korzystania z AI w Ewangelikalnej Wyższej Szkole Teologicznej, dalej: kodeks AI.

Fakt wykorzystania AI należy zaznaczyć w przypisie, we wstępie lub w podsumowaniu pracy. Podkreślić należy rolę wykładowcy w procesie wyznaczania możliwości korzystania z pomocy sztucznej inteligencji w ramach danego przedmiotu,

Należy mieć na uwadze, że Kodeks AI określa zasady korzystania z narzędzi AI zarówno przez studentów, jak i nauczycieli akademickich Ewangelikalnej Wyższej Szkoły Teologicznej (EWST).

5. Wymogi formalne i redakcyjne

5.1. Język pracy

Prace zaliczeniowe, praca dyplomowa lub pisemne opracowanie prezentacji dyplomowej powinny być napisane stylem cechującym się jasnością („jasność stylu polega na zachowaniu porządku w budowie tekstu”), prostotą („prostota stylu stanowi przeciwieństwo zawilóści, ozdobności i pretensjonalności”) i zwięzłością („zwięzłość stylu jest przeciwieństwem jego rozwlekłości”) (Wolański 2008, 7; 14; 16). Na ile to możliwe, należy stosować styl naukowy (m.in. eliminacja potocyzmów, specjalistyczna terminologia, ograniczenie elementów nacechowanych ekspresywnie, unikanie stylistyki kaznodziejskiej) (Zdunkiewicz-Jedynak 2008, 87-90). Obowiązują zasady współczesnej pisowni polskiej (ortografia, interpunkcja, składnia). W szczególności należy respektować zasady pisowni słownictwa religijnego (Przybylska i Przyczyna 2011).

Przyjęty sposób zapisu tytułów i numeracji rozdziałów, opisów ilustracji i tabel, przypisów, skrótów, nazwisk pojawiających się w tekście oraz dat obowiązuje konsekwentnie w całej pracy.

5.2. Strona tytułowa pracy

Każda praca zaliczeniowa, jak i praca dyplomowa lub pisemne opracowanie prezentacji dyplomowej powinny posiadać stronę tytułową.

Strona tytułowa pracy zaliczeniowej powinna zawierać wyrównane do lewej:

- a) u góry strony – pełną nazwę uczelni,
- b) nazwę kierunku i profilu studiów,
- c) informację o formie studiów,
- d) nazwę przedmiotu,
- e) informację o formie zajęć,
- f) tytuł/stopień naukowy imię i nazwisko prowadzącego,
- g) pośrodku strony – imię i nazwisko autora pracy, temat pracy,
- h) u dołu strony – informację o roku akademickim, w którym praca została napisana.

Wzór: Załącznik 1. Strona tytułowa pracy zaliczeniowej

Strona tytułowa pracy dyplomowej powinna zawierać:

- a) w lewym górnym rogu – nazwę kierunku i profilu studiów,
- b) u góry, wyśrodkowane – pełną nazwę uczelni,
- c) na środku, wyśrodkowane – imię i nazwisko autora pracy, tytuł pracy,

- d) na dole, wyśrodkowane – miasto i rok,
- e) w prawym dolnym rogu – tytuł lub stopień naukowy, imię i nazwisko promotora pracy.

Wzór: Załącznik 2. Strona tytułowa pracy dyplomowej

Strona tytułowa pisemnego opracowania prezentacji dyplomowej powinna zawierać:

- a) w lewym górnym rogu – nazwę kierunku i profilu studiów,
- b) u góry, wyśrodkowane – pełną nazwę uczelni,
- c) na środku, wyśrodkowane – imię i nazwisko autora pisemnego opracowania prezentacji dyplomowej, tytuł prezentacji dyplomowej,
- d) na dole, wyśrodkowane – miasto i rok,
- e) w prawym dolnym rogu – tytuł lub stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna prezentacji dyplomowej.

Wzór: Załącznik 3. Strona tytułowa pisemnego opracowania prezentacji dyplomowej

5.3. Spis treści

Wszystkie prace dyplomowe i obszerne (powyżej 15 stron) prace zaliczeniowe powinny posiadać spis treści. Spis treści umieszcza na osobnej stronie z nagłówkiem „Spis treści”, bezpośrednio po stronie tytułowej.

W spisie treści powinny zostać wymienione tytuły wszystkich części składowych pracy (rozdziałów i podrozdziałów oraz innych części, jak na przykład wstęp, zakończenie, bibliografia, aneks), odpowiednio ponumerowane, z przypisanym numerem pierwszej strony danej części.

Wzór: Załącznik 4.

5.4. Odnośniki bibliograficzne, bibliografia

Odnośniki bibliograficzne i bibliografia (opisy bibliograficzne) powinny być sporządzone zgodnie ze stylem Chicago Autor – Data (Chicago Manual of Style Online 2017). Odnośniki bibliograficzne stosujemy zarówno do fragmentów tekstu będących cytatem, jak i do fragmentów odnoszących się do jakiegoś źródła (niekoniecznie piśmienniczego), kiedy nie przepisyujemy słowo w słowo, ale parafrazujemy, streszczamy lub wyjaśniamy. Jeżeli dokładnie cytujemy słowa danego autora (przepisując słowo w słowo), to cytat powinien być ujęty w cudzysłów, natomiast za cytatem (za cudzysłowem, a przed ewentualnym znakiem interpunkcyjnym, np. kropką) powinien znaleźć się odnośnik bibliograficzny ujęty w nawias. Pełny opis

bibliograficzny cytowanej pozycji lub przywoływanego źródła powinien znaleźć się w bibliografii na końcu pracy.

Cytaty dłuższe niż dwuzdaniowe powinny być wyróżnione w tekście pracy. Należy wówczas umieścić taki cytat w wydzielonym akapicie, nieujęty w cudzysłów i użyć dla jego zapisu fontu szeryfowego (np. Times New Roman, Georgia, Liberation Serif), 10 pkt, z pojedynczym odstępem.

Bibliografia, czyli wykaz pozycji, na podstawie których napisana została praca lub w oparciu o które została przygotowana prezentacja dyplomowa, powinna znaleźć się na końcu pracy (po zakończeniu, a przed ewentualnymi załącznikami) lub na końcu pisemnego opracowania prezentacji dyplomowej. Bibliografia powinna zaczynać się na nowej stronie.

Bibliografia musi być uporządkowana alfabetycznie, według pierwszej litery nazwiska pierwszego autora danej publikacji lub według tytułów, w przypadku pozycji pod redakcją lub materiałów bez określonego autora.

Wszystkie pozycje pojawiające się w treści pracy lub pisemnego opracowania prezentacji dyplomowej muszą znaleźć się w bibliografii. W bibliografii nie powinny pojawiać się pozycje, do których nie ma odniesień w treści pracy lub pisemnego opracowania prezentacji dyplomowej.

W bibliografii należy wyodrębnić teksty źródłowe (w tym wykorzystane wydania Biblii) oraz opracowania.

Opisując publikacje obcojęzyczne, dane bibliograficzne podajemy w języku polskim, np. „w”, a nie „in”; „red.”, a nie „ed.”, „eds.”, „hg.”, „hrsg.”. W języku oryginału pozostawiamy tylko miejsce wydania, np. Milano, New York.

Przy sporządzaniu Bibliografii oraz przy cytowaniu należy przestrzegać wskazówek zawartych wskazanych w Kodeksie Etycznym Korzystania z AI w Ewangelikalnej Wyższej Szkole Teologicznej.

Opisy bibliograficzne w bibliografii na końcu pracy oraz odnośniki bibliograficzne w tekście głównym dla poszczególnych rodzajów źródeł należy sporządzić według następujących przykładów:

a) pozycja książkowa z jednym autorem

Opis bibliograficzny:

Nazwisko, Imię. Rok. *Tytuł książki: Podtytuł*. Miejsce wydania: Wydawnictwo.

Przykład:

Lorek, Piotr. 2019. *To nie koniec: Ewangeliczne narracje o pustym grobie Jezusa*. Warszawa: Wydawnictwo Warto.

Odnosnik bibliograficzny w tekście:

(Lorek 2019, 73-83)

b) pozycja książkowa z kilkoma autorami (maksymalnie trzy nazwiska)

Opis bibliograficzny:

Nazwisko_1, Imię_1, Imię_2 Nazwisko_2 i Imię_3 Nazwisko_3. Rok. *Tytuł książki: Podtytuł*.
Miejsce wydania: Wydawnictwo.

Przykład:

Bronowska, Krystyna, Elżbieta Żywucka-Kozłowska i Dariusz Czekan. 2009. *Subkultury destrukcji: Studium metodologiczno-kryminalistyczne*. Szczecin: Wydawnictwo PrintGroup.

Odnosnik bibliograficzny w tekście:

(Bronowska, Żywucka-Kozłowska i Czekan 2009, 58)

W przypadku pozycji posiadających więcej niż trzech autorów w odnośniku bibliograficznym podaje się tylko nazwisko pierwszego autora i stosuje się skrót *et al.* („i inni”).

c) pozycja książkowa pod redakcją

Opis bibliograficzny:

Nazwisko, Imię, red. Rok. *Tytuł książki: Podtytuł*. Miejsce wydania: Wydawnictwo.

Przykład:

Trempała, Edmund, red. 1994. *Edukacja nieszkolna (równoległa) w warunkach przemian w Polsce*. Bydgoszcz: Wydawnictwo Uczelniane Wyższej Szkoły Pedagogicznej.

Odnosnik bibliograficzny w tekście:

(Trempała 1994, 4)

d) pozycja książkowa pod redakcją kilku osób (maksymalnie trzy nazwiska)

Opis bibliograficzny:

Nazwisko_1, Imię_1, Imię_2 Nazwisko_2 i Imię_3 Nazwisko_3, red. Rok. *Tytuł książki: Podtytuł*. Miejsce wydania: Wydawnictwo.

Przykład:

Smolarz Sebastian, Sławomir Torbus i Wojciech Kowalewski, red. 2013. *Ewangelikalizm polski wobec wyzwań współczesności*. Wrocław: Ewangelikalna Wyższa Szkoła Teologiczna.

Oдноśnik bibliograficzny w tekście:

(Smolarz, Torbus i Kowalewski 2013, 8)

W przypadku pozycji posiadających więcej niż trzech redaktorów w odnośniku bibliograficznym podaje się tylko nazwisko pierwszego redaktora i stosuje się skrót *et al.* („i inni”).

e) artykuł w książce pod redakcją

Opis bibliograficzny:

Nazwisko, Imię. Rok. „Tytuł artykułu”. W *Tytuł książki: Podtytuł*, redaktor Imię Nazwisko, strony. Miejsce wydania: Wydawnictwo.

Przykład:

Modnicka, Noemi. 2013. „Historia ewangelikalizmu w Polsce”. W *Ewangelikalizm polski wobec wyzwań współczesności*, redaktorzy Sebastian Smolarz, Sławomir Torbus, Wojciech Kowalewski, 27-38. Wrocław: Ewangelikalna Wyższa Szkoła Teologiczna.

Oдноśnik bibliograficzny w tekście:

(Modnicka 2013, 34)

f) artykuł w czasopiśmie

Opis bibliograficzny:

Nazwisko, Imię. Rok. „Tytuł artykułu”. *Tytuł Czasopisma* tom, numer (miesiąc): strony. DOI / URL.

Adres URL podaje się tylko w przypadku, gdy artykuł nie ma przypisanego numeru DOI.

Przykład:

Lorek, Piotr. 2020. „Budda, Jezus i Piotr chodzą po wodzie. Zenistyczny i chrześcijański typ relatywizacji i reprezentacji człowieka”. *Theologica Wratislaviensia* 15: 139-154. https://theologica.ewst.pl/wp-content/uploads/2022/05/ThWr_15_2020_Piotr_Lorek.pdf.

Oдноśnik bibliograficzny w tekście:

(Lorek 2020, 150)

g) artykuł na stronie internetowej

Opis bibliograficzny:

Nazwisko, Imię. Rok. „Tytuł artykułu”. Nazwa strony internetowej, data publikacji / data dostępu. URL.

Przykład:

Wojtysiak, Jacek. 2018. „Trzy argumenty C. S. Lewisa”. Teologia Polityczna, 26.11.2018.
<https://teologiapolityczna.pl/prof-jacek-wojtysiak-filozofia-w-tworczosci-c-s-lewisa>.

Odnosnik bibliograficzny w tekście:

(Wojtysiak 2018)

W przypadku, gdy autor artykułu nie jest znany, należy tytuł artykułu umieścić przed rokiem. Data dostępu jest podawana, jeśli data publikacji nie jest znana; po nazwisku i imieniu autora (lub po tytule artykułu, gdy autor nie jest znany) umieszcza się wówczas skrót: b.d. („bez daty”).

h) nagranie wideo (np. wykład, prezentacja) na stronie internetowej

Opis bibliograficzny:

Nazwisko, Imię. Rok. „Tytuł nagrania wideo”. Informacje o nagraniu. Nazwa strony internetowej, data publikacji. Wideo, długość. URL.

Przykład:

Maskos-Nysler, Łukasz. 2022. „Czym jest panenteizm?” EWST online. YouTube, 29.08.2022. Wideo, 58:06. https://www.youtube.com/watch?v=1Mqn_vWNWy0.

Odnosnik bibliograficzny w tekście:

(Maskos-Nysler 2022)

i) Materiały źródłowe z Internetu bez podanych autorów

Opis bibliograficzny:

Nazwa strony internetowej. Rok. „Tytuł materiału źródłowego”. Data publikacji / data ostatniej modyfikacji / data dostępu. URL.

Jeśli data publikacji lub data ostatniej modyfikacji nie są znane, wówczas po nazwie strony internetowej umieszcza się skrót: b.d. („bez daty”).

Przykład:

EWST Centrum Edukacyjne. b.d. „Historia EWST”. Data dostępu 09.10.2022.

<https://ewst.pl/o-nas/historia/>.

Odnosnik bibliograficzny w tekście może przybrać formę opisu materiału źródłowego zaczerpniętego ze strony internetowej. Na przykład:

Jak czytamy na stronie internetowej EWST Centrum Edukacyjnego, w zakładce „Historia EWST”:

j) Cytowanie tekstu wygenerowanego przez AI:

Opis bibliograficzny:

Nazwa narzędzia AI. Rok. Temat. Nazwa właściciela narzędzia. Data dostępu. Adres narzędzia.

Przykład:

ChatGPT. 2025. „Odpowiedź na zapytanie dotyczące hermeneutyki biblijnej”. OpenAI. Dostęp 28 marca 2025. <https://chat.openai.com/>.

Odnosnik bibliograficzny w tekście:

(ChatGPT 2025)

Przykład:

Analizując współczesne podejście do hermeneutyki biblijnej, zauważamy rosnące zainteresowanie interpretacjami opartymi na kontekście kulturowym (ChatGPT 2025).

k) Cytowanie tekstu wygenerowanego przez AI, jeśli możemy udostępnić link do źródłowej konwersacji

Opis bibliograficzny:

Nazwa narzędzia AI. Rok. Treść promptu/ zadania dla narzędzia AI. Nazwa właściciela narzędzia. Data dostępu. Adres narzędzia (należy sprawdzić czy link jest dostępny dla każdego, bez ograniczeń).

Przykład:

ChatGPT. 2025. „Przeanalizuj współczesne podejście do hermeneutyki biblijnej i wskaż najpopularniejsze oraz najnowsze trendy na tym polu. Napisz krótkie podsumowanie wyłącznie na podstawie artykułów naukowych. Pisz zwięźle”. OpenAI. Dostęp 28 marca 2025. <https://chatgpt.com/share/67ea76b7-17bc-8003-83f6-aad72ec4d2da/>.

Odnosnik bibliograficzny w tekście:

(ChatGPT 2025)

l) cytaty z Pisma Świętego

Cytaty z Pisma Świętego zasadniczo podajemy za Biblią Ekumeniczną.

Opis bibliograficzny:

Biblia Ekumeniczna to jest Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu z księgami deuterokanonicznymi, przekład z języków oryginalnych z 2018 r. dokonany przez międzywyznaniowy zespół biblistów z jedenastu kościołów (tradycji katolickiej, prawosławnej i protestanckiej). 2018. Warszawa: Towarzystwo Biblijne w Polsce.

Odnosniki bibliograficzne do przywoływanych cytatów z Pisma Świętego należy umieszczać w tekście głównym, w nawiasie okrągłym, który umieszcza się bezpośrednio po zacytowanym fragmencie. Należy stosować skróty ksiąg biblijnych za Biblią Ekumeniczną.

W uzasadnionych przypadkach można korzystać także z innych przekładów Pisma Świętego. Fakt ten należy każdorazowo zaznaczyć w odnośniku bibliograficznym w tekście głównym oraz dodając odpowiedni opis bibliograficzny do bibliografii.

Przykład:

(1 Kor 2, 2 Biblia Tysiąclecia)

5.5. Przypisy dolne

Przypisy dolne nie powinny zawierać żadnych opisów bibliograficznych, a co najwyżej tekst autora pracy będący niezbędnym uzupełnieniem tekstu głównego.

Przypisy są numerowane w indeksie górnym, a numeracja ciągła w całej pracy.

5.6. Opis tabel, ilustracji

m) Tabele

Nad tabelą powinien znaleźć się numer tabeli (numeracja ciągła w obrębie pracy), jej tytuł (opis zawartości) wraz z podaniem źródła.

n) Rysunki, zdjęcia, schematy.

Można potraktować wszystkie informacje graficzne jako „ilustracje” i tak też je opisywać. Nad ilustracją znajduje się jej numer (numeracja ciągła w obrębie pracy) oraz opis zawartości wraz z podaniem źródła.

Traktując je odrębnie, należy do każdego rodzaju informacji graficznej stosować odrębną numerację.

Wzór: **Załącznik 5.**

5.7. Słowa klucze

Do pracy dyplomowej należy dołączyć słowa klucze, czyli kilka najbardziej znaczących i najczęściej występujących w pracy lub w prezentacji pojęć czy terminów. Słowa klucze należy zamieścić po bibliografii.

5.8. Inne wymogi formalne i redakcyjne

Praca zaliczeniowa, praca dyplomowa lub pisemne opracowanie prezentacji dyplomowej powinny spełniać następujące wymogi formalne i redakcyjne:

- a) Czcionka Times New Roman, 12 pkt; w cytatach dłuższych niż dwuzdaniowe oraz w przypisach dolnych 10 pkt,
- b) osadzanie czcionek niestandardowych (fonty greckie, hebrajskie),
- c) marginesy 2,5 cm z każdej strony, dodatkowo w przypadku pracy dyplomowej z lewej strony 1 cm na oprawę (razem 3,5 cm),
- d) interlinia 1,5 wiersza, w cytatach dłuższych niż dwuzdaniowe interlinia pojedyncza,
- e) tekst wyjustowany – wyrównany z obu stron,
- f) odstępy między tekstem a innymi obiektami (tabele, ilustracje itp.),
- g) nowy akapit wcięcie 1,25 cm,
- h) w pracy dyplomowej nowy rozdział lub inna część składowa (spis treści, bibliografia, aneks) rozpoczynana od nowej strony,
- i) numeracja stron ciągła w całej pracy, aneksy, załączniki oraz strona tytułowa nie-numerowane,
- j) wydruk jednostronny na papierze o gramaturze 80g/m²,
- k) praca zaliczeniowa – w „koszulce” lub zszyta; w przypadku pracy dyplomowej – praca zbindowana; pisemne opracowanie prezentacji dyplomowej – praca w okładce i grzbiecie wsuwany,
- l) objętość prac zaliczeniowych zgodnie z wymaganiami prowadzących poszczególne zajęcia; praca dyplomowa powinna liczyć 30-40 stron tekstu głównego (1800 znaków ze spacjami na stronę), do tekstu głównego nie wliczają się aneksy i załączniki, czyli wszystkie informacje dodatkowe, np. informacje o ankietach (zob. **Załącznik nr 5**); pisemne opracowanie prezentacji dyplomowej powinno liczyć 5 stron (1800 znaków ze spacjami na stronę), nie licząc strony tytułowej i bibliografii, aneksów i załączników,

- m) praca dyplomowa powinna zostać złożona również w wersji elektronicznej, w postaci pliku o wielkości nieprzekraczającej 20 MB, zapisanego na płycie CD-ROM w jednym z następujących formatów: .txt, .rtf, .pdf, .xps, .odt, .ods, .odp, .doc, .xls, .ppt, .docx, .xlsx, .pptx, .csv.

6. Bibliografia

- Chicago Manual of Style Online. 2017. „Author-Date: Sample Citations”. Data dostępu 10.10.2022. https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-2.html.
- Czerwiński, Tomasz. 2013. „Plagiat naukowy w perspektywie akademickiej. Wybrane problemy”. *Perspectiva. Legnickie Studia Teologiczno-Historyczne* Rok XII, nr 1 (22): 5-19. <http://perspectiva.pl/pdf/p22/02CZERWINSKI.pdf>.
- Ewangelikalna Wyższa Szkoła Teologiczna. 2019. *REGULAMIN DYPLOMOWANIA Ewangelikalnej Wyższej Szkoły Teologicznej*. Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 1/12/2019. https://www.ewst.pl/wp-content/uploads/studia/dyplomowanie/regulamin_dyplomowania.pdf.
- Ewangelikalna Wyższa Szkoła Teologiczna. 2021. *Program studiów*. Załącznik nr 1 do uchwały Senatu Ewangelikalnej Wyższej Szkoły Teologicznej nr 1-06-2021 z dnia 15.06.2021 r. https://www.ewst.pl/wp-content/uploads/studia/program_studiow.pdf.
- Peterson, Jordan B. 2021. „Prosty Poradnik Pisania Esejów”. Jordan Peterson – Polska & Fijorr Publishing, 11.02.2021. <https://jordanbpeterson.pl/wp-content/uploads/2021/02/Prosty-Poradnik-Pisania-Esejow-prof.-Jordan-Peterson.pdf>.
- Przybylska, Renata i Wiesław Przyczyna. 2011. *Pisownia słownictwa religijnego*. Tarnów: Wydawnictwo Diecezji Tarnowskiej Biblos.
- Siewicz, Krzysztof, Marek Świerczyński, Marcin Wilkowski, Radosław Czajka, Jarosław Lipszyc i Piotr Czerniawski. 2014. *Krótki kurs własności intelektualnej. Materiały dla uczelni*. Warszawa: Fundacja Nowoczesna Polska.
- Wolański, Adam. 2008. „Siedem kanonów stylu komunikatywnego, czyli jak pisać, by nas czytano chętnie i powszechnie”. W *Podstawy stylistyki i retoryki*, współautorzy Elżbieta Wierzbicka, Adam Wolański, Dorota Zdunkiewicz-Jedynak, 7-38. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Zdunkiewicz-Jedynak, Dorota. 2008. „ABC stylistyki”. W *Podstawy stylistyki i retoryki*, współautorzy Elżbieta Wierzbicka, Adam Wolański, Dorota Zdunkiewicz-Jedynak, 39-101. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Załącznik 1. Strona tytułowa pracy zaliczeniowej

Ewangelikalna Wyższa Szkoła Teologiczna

Kierunek: Teologia

Profil: praktyczny

Studia niestacjonarne

Przedmiot:

Forma zajęć:

Tytuł/stopień naukowy imię i nazwisko prowadzącego:

Imię i nazwisko

Temat pracy

Załącznik 2. Strona tytułowa pracy dyplomowej

Kierunek: Teologia

Profil: praktyczny

Ewangelikalna Wyższa Szkoła Teologiczna

Imię i nazwisko

Temat pracy

Wrocław 20...

Promotor pracy licencjackiej:

Tytuł/stopień naukowy imię i nazwisko

Załącznik 3. Strona tytułowa pisemnego opracowania prezentacji dyplomowej

Kierunek: Teologia

Profil: praktyczny

Ewangelikalna Wyższa Szkoła Teologiczna

Imię i nazwisko

Temat prezentacji dyplomowej

Wrocław 20...

Opiekun prezentacji dyplomowej:

Tytuł/stopień naukowy imię i nazwisko

Załącznik 4. Spis treści

Spis treści

WSTĘP	3
1. COACHING W UJĘCIU HUMANISTYCZNYM	6
1.1. Pojęcie coachingu	6
1.2. Założenia coachingu	7
1.3. Charakterystyka coacha	13
1.4. Kim jest coachee?	15
2. ISTOTA COACHINGU CHRZEŚCIJAŃSKIEGO	16
2.1. Pojęcie coachingu chrześcijańskiego	16
2.2. Chrystus w centrum	19
2.3. Osoba chrześcijańskiego coacha	28
2.4. Klient chrześcijańskiego coachingu	30
3. CZĘŚCI WSPÓLNE ORAZ ROZBIEŻNOŚCI	32
3.1. Elementy wspólne	32
3.2. Rozbieżności	32
3.3. Coaching a Biblia	33
ZAKOŃCZENIE	36
BIBLIOGRAFIA	37
ANEKS	38

Załącznik 5. Opis tabel i ilustracji

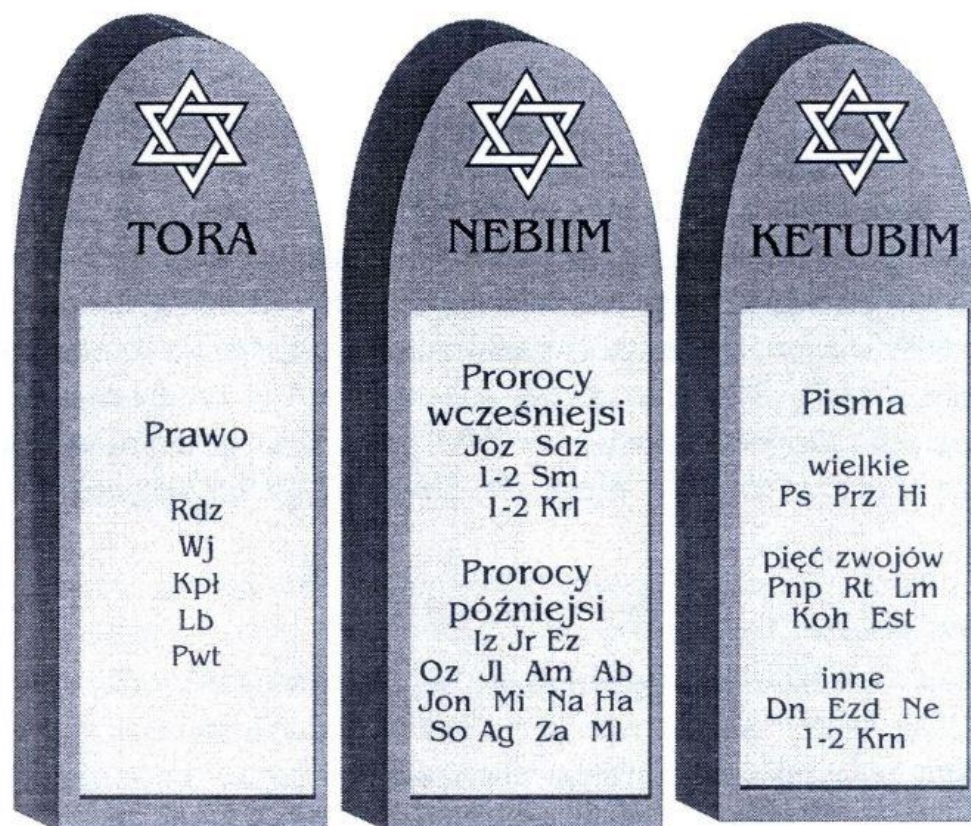
Tabela 1. Grupa badanych – charakterystyka według płci, wieku, etapu edukacji oraz miejsca zamieszkania. Źródło – opracowanie własne.

Płeć	Imię	Wiek	Szkoła	Miejsce zamieszkania
Kobiety	Aleksandra	17	Technikum	Bytom
	Dorota	18	LO	Potempa
	Elżbieta	18	LO	Tarnowskie Góry
	Ewa	20	PWr	Wrocław
	Sara	23	PWr	Wrocław
Mężczyźni	Andrzej	22	Pracuje	Tarnowskie Góry
	Jan	22	PWr	Wrocław
	Łukasz	21	Pracuje	Piekary Śląskie
	Mateusz J.	17	Technikum	Bytom
	Mateusz L.	20	Technikum	Tarnowskie Góry

Tabela 2. Zestawienie podstawowych cech neorealizmu i liberalizmu (za: Kjaer 2009, 77).

	Neorealizm	Liberalizm
Aktorzy	Państwa jako aktorzy dominujący	Państwa nie są jedynymi istotnymi uczestnikami
Instrumenty	Siła wojskowa	Również gospodarka oraz inne czynniki
Źródła pokoju	Równowaga sił	Współpraca, współzależność, równowaga sił
Polityka zagraniczna	Zależna od systemu międzynarodowego	Zależna od czynników wewnętrznych i transnarodowych oraz systemowych

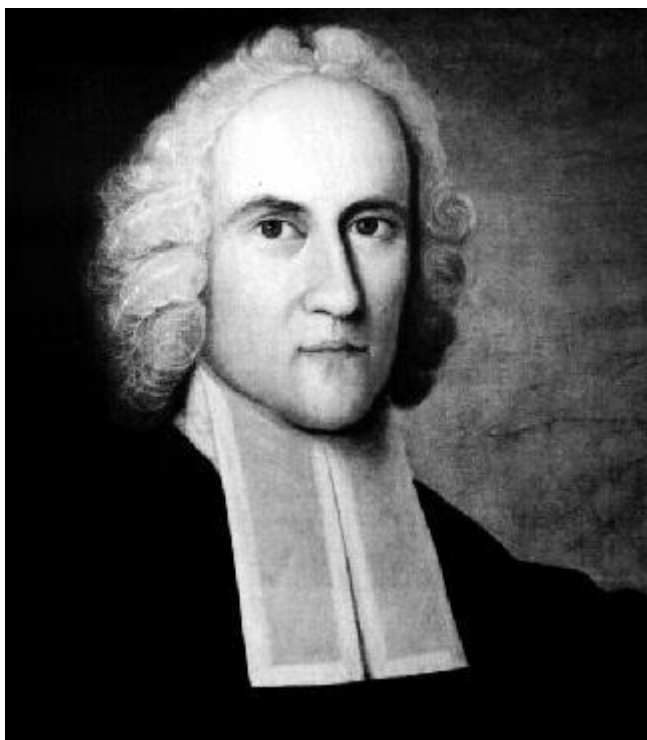
Ilustracja 1. (lub Schemat 1.) Żydowski podział ksiąg Starego Testamentu (za: Andrysyczak b.d.).

Ilustracja 2. (lub Zdjęcie 1.) Drzwi Gnieźnieńskie – Gniezno (zdjęcie autorskie).

Ilustracja 3. (lub Zdjęcie 2.) Jonathan Edwards (za International Outreach, Inc.).

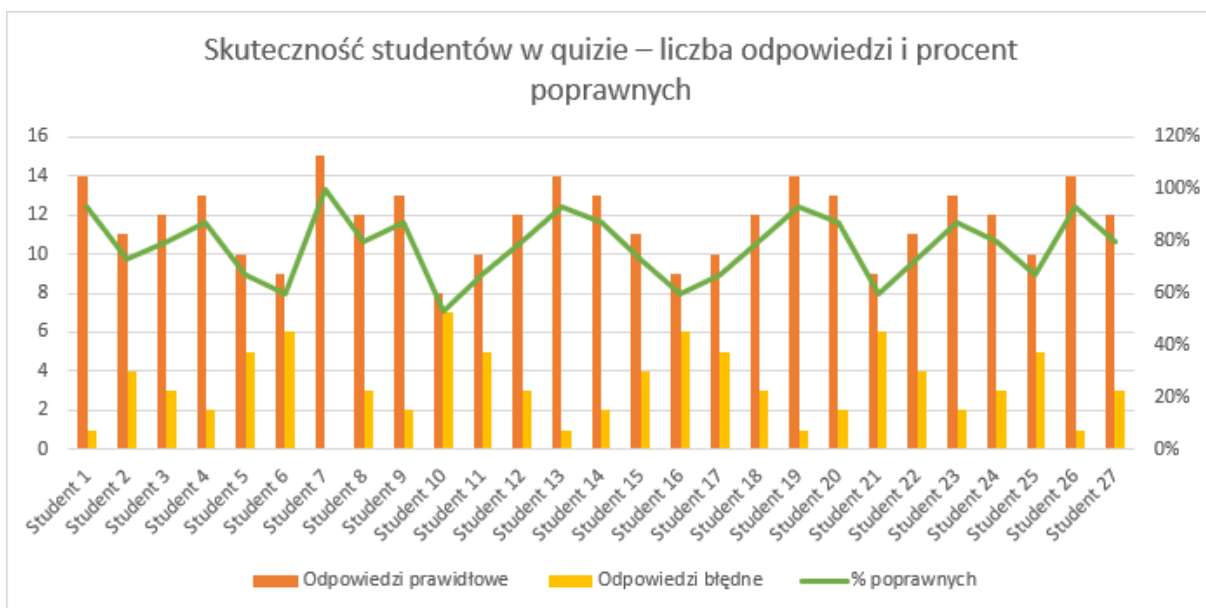

Opis ilustracji wygenerowanej przez AI:

Ilustracja 4. (lub Zdjęcie 3) Wizualizacja świątyni jerozolimskiej wygenerowana przez AI na podstawie opisu zawartego w 1 Księdze Królewskiej (Dall-e2025).

Cytowanie wykresu lub analizy danych wygenerowanej przez AI:

W tekście:

Ilustracja 5 (lub Wykres 1) Analiza odpowiedzi studentów przedstawiona w formie wykresu (Microsoft Copilot 2025).